

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Pénzküldemények:

a Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

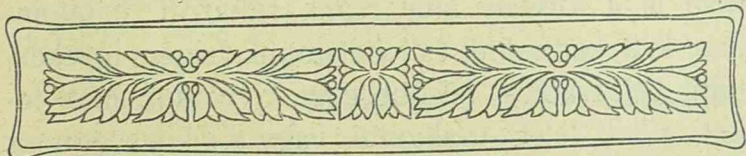
Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

XI. évfolyam.

Szászsebes, 1907. november 14.

46. szám.

Meggyilkolt erdész. Gyilkos endőőrök.

A legutóbbi napokban két rémes hirt olvastunk a Budapesri Hirlap hasábjain, melyek izgalomba ejtettek és megdöbbenettk szivünket.

Az egyik hír egy uradalmi erdész meggyilkolásáról, a másik pedig két uradalmi endőőr által elkövetett gyilkosságról szól.

Az első hír a következő:

A hontmegyei Szokolya községben ismeretlen merénylők szörnyű bosszút álltak Baumann erdészen, a kire a porosz Sierstorf Henrik gróf hétezer holdaserdőségének gondozása volt bizva, Az erdész — a ki magyar ember volt — nagyon szigoruan bánt azokkal, a kik fát gyűjtöttek az erdőben. Nagy szigorúsága miatt meggyülölték és a minap éjjel bombamerényletet követtek el ellene; az ablakon bombát dobtak be a lakásába. A robbanás ereje az erdészt darabokra szaggatta, az ajtókat és ablakokat kitépte, de az erdész feleségének és gyermekeinek, a kik a szomszéd szobában aludtak, semmi bajuk sem lett, Azt még nem tudják, hogy kik a merénylők, de azt már megállapították, hogy a most épülő vácdrégelypalánkai helyiérdekű vasut építésvezetőségétől hét kiló dinamitot loptak.

A gyilkos endőőrökről szóló hír ez:

A veszprémmegyei Varsány község határában a hetvenhárom éves Pető István a falu közelében lévő erdőben száraz galyat szedegetett. Szerencsétlenségére oda vetődött Lemény István endőőr, rátámadt az öreg emberre s beverte a fejét. Az endőőr megijedt s a sebesültet a patakhoz vitte s ott arra, kényszerítette, hogy mossa le fejéről a vért. E hözben odaérkezett Toth János endőőr is. Most már ketten visszahurcolták az öreg embert az összegyűjtött farakáshoz s ott agyonverték. A holttestet az erdő sűrűjében elrejtették. A csendőrség ráakadt a holttestre és a vizsgálóbíró letartóztatta a két endőört.

Az egyik eset éppen olyan megdöbbenő, mint a másik s aggódva kérdezzük önmagunktól, hogy vajjon mi is lehet az oka az ilyen rettenetes eseteknek most, midőn sem Sobri, sem Rózsa Sándor idejét nem éljük, hanem a konszolidált viszonyok közt csedesen, békességben élhetne a nép.

Nem vélünk csalatkozni akkor, ha azt állítjuk, hogy mindkét szomorú esetnek az egyik részről a tulhajtott szigor, másik részről ellenben a törvény enyhe volta volt az oka, lehetséges azonban az is, hogy az illetők szellemi képzettségüknél fogva jól beillettek ugyan valamikor béreseknek, kocsisoknak vagy bármi másnak, de endőőröknek semmiesetre sem, mert az olyan vad erkölcsű ember, ki erőteljes ember létére nem á tall egy jómagával tehetetlen, erőtlen aggastyánt megtámadni, bántalmazni, megvérezni, sőt még azt sem tartván elégnek, midőn társat is kapott,

ezzel közösen meggyilkolni, mintha erre a saját maga ereje nem lett volna elegendő, nem méltó arra, hogy a tisztességes, becsületes szolgálatot igénylő erdőőri szolgálatra alkalmaztassék. A segítő társat egyébként még sokkal jobban meg kell rónunk, mert ennek kötelessége lett volna társát gonosz cselekedetére figyelmeztetni s őt a további vérengzésben megakadályozni.

Mi a magunk részéről teljes megelégedéssel konstatáljuk, hogy a magáról megfeledkezett két gyilkos egyike sem volt lapunk olvasója, mer ha az lett volna, ilyen gonosz cselekedetre nem vették volna, hanem megmarad a szelid erkölcsök és becsület útján, de egyúttal nem mulaszthatjuk el a leghatározottabban tiltakozni az ellen, hogy az ilyen és ezekhez hasonló vad és durva erkölcsű emberek a tisztas »erdőőr« címét viselhessék és azt gonosz cselekedeteikkel bemocskolják. Ha már eyny uradalmaknak gyönyörűségük telik abban, hogy erdeik őrzésével ilyen népet bizzanak meg, ám nevezék azokat csőszöknek, [az ilyenek legnagyobb része egyébként is kasza-kapa kerülők,] de ne engedjenek nekik olyan címeteket viselni, a melyek csak tisztességes embert illetnek meg.

Mindenesetre elszomorító dolog az, hogy az erdőtvény életbelépte után közel három évtizeddel még mindig halgatagon meg van engedve és az illetékes körök türik azt, hogy az erdőőri szakvizsgát mindenféle szedett-vedett, kocsisokból, béresekből urrá átvedleni óhajtó népség letehesse s a vizsgáló bizottságok nem vetnek gondot arra, hogy az ilyenek megbuktatásával hozzájáruljanak

egy derék és tisztességes testületnek a rajta rágódo fenétől való megtisztításához.

Szavunk van azonban ebből a szomorú két alkalomból az erdőszeti alkalmazottakhoz is. Ne feledjék, hogy nekik az erdőtvény vagy bármely más tvény a jogot nem azért adta, hogy azzal visszaéljenek, hanem csak azért, hogy azzal józan megfontolással éljenek, a reájuk bizott jószág védelmében pedig sohasem engedjék magukat sem harag, sem bosszu által vezéreltetni, hanem megtartván higgadságukat, megfelelő komolysággal igyekezzenek a tvénynek érvényszeretni. Nem szabad soha sem visszaélniök sem az állásuk adta jogokkal, sem pedig a természet különös kegyelméből kapott testi erejükkel, mert gyáva, haszontalan ember az, ki csak ezekbe bizakodva mer a nálánál gyöngébb embertársa ellen fellépni. Ami fensőbbiségünket nem a nyers testi erőnkben, nem is a tvény által reánk ruházott hatalomban kell keressünk és feltalálnunk, hanem igyekeznünk kell erkölcsi felsőbbiséget kivívunk azok felett, a kik felett uralkodni, vagy a kiknek gonosz szenvedélyük letörésében munkálkodni akarunk, ezt pedig csak akkor érhetjük el teljes sikerrel, ha a saját szenvedélyeink felett uralkodni tudunk és azokat képesek vagyunk a higgadt megfontolásnak alárendelni.

Szigorítani kell tehát az erdőtvényt s illetve súlyosítani az erdei kártételek büntetéseit, de másrészt gondoskodni kell arról is, hogy az erdőszeti személyzet fontos és nagy felelősséggel járó teendőibe mindenféle nem arra való nép bele ne kontárkodhassék.

TÁRCZA

A templom rablója.

A templom hatalmas, nehéz díszítésekkel megakott tölgyfa-ajtója nyikorogva fordult meg sarkában s a nyomán támadt résen a tele hold halvány sugarai derengő fényt vetettek a templom sötét hajójába. A sugarak ezüstös fénye fáradtan tört meg a széles pillérek kiugró díszítésein s a százados falak ütött-kopott freskóin, míg a szentélyben álló fehér márványoltárt csak mint valami árnyékfoszlányt, halvány körvonalait lehetett kivenni.

A templomban néma csend. Az Isten hajlékának áhitatos, fenséges siri csendje.

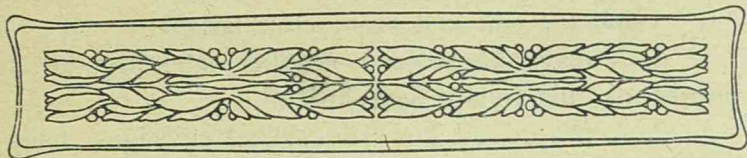
Mikor az ajtó megnyílt, két alak surrant a templomba. Egy idősebb férfi és egy gyermek.

A férfi előrenyújtott karokkal, tapogatódzva ment előre, mintha a szenteltviztartót keresné s gyűrött, kopott kalapját a hóna alatt szorongatja. Most egy pillanatra, mintha el is feledné, hogy a legaljasabb szándékkal, lopni jött az Isten házába: megáll és gondolkozni látszik. Gyermek évei jutnak eszébe, a falu jó, öreg lelkésze, akinek szájából az Istent dicsérni tanulta, s akinek majdnem mindennap szolgált az oltár előtt, a melyet most leggaládabb kezekkel ki akar rabolni. Érezte, hogy testén valami hideg borzadály fut végig s lelkében újra ébred a sokszor elnémitott s beteg lelkiismeret tiltakozó szava, de csakhamar felülkerekedett benne az ördög s kését kinyitva várakozott.

A gyermek azt hitte, hogy imádkozik, halkan odaszólt tehát neki:

— Nos, még nem végezted el az imádságodat? Jöjj már!

A templom ablakainak üvegmozaikján átszűrődő

Erdészeti birtokpolitika.

(A «Magyarország» után. Két közlemény.)

I.

A sajtó hosszabb idő óta foglalkozik a kivándorlás kérdésével. Időszerűnek tartom a közreható s eddig nem ismertetett okok halmazából kiemelni azokat, melyek erdőgazdaságunkkal állanak szoros kapcsolatban.

A kivándorlásnak az erdőgazdaság körébe eső oka az eddigi helytelen birtokrendszer, amit egészséges birtokpolitikával meg lehetne változtatni. Birtokpolitika alatt értem azt a törekvést, mely a földet azok kezében igyekszik juttatni, kik azt szociális és közgazdasági érdekeknek legmegfelelőbben tudják művelni.

Közigazdaságunk egyik legfontosabb tényezőjével, az erdővel senki nem törődik.

Pedig ég az erdő!

És főképen az erdőnek azok a részei, melyek magántulajdonra képezvén, az erdőtörvény rendelkezései alá nem esnek. Ezen területek most a parcellázás következtében még rohamosabban pusztulnak, pedig a rendszeres erdőgazdálkodás ma már nem megvetendő foglalkozás.

Nem csak azért, mert oly területek válnak jövedelmezőbbé, melyek más gazdasági művelésre amúgy sem alkalmasak, hanem, mert főként jövedelmezőség tekintetében is kiáltja a versenyt az erdőgazdaság amezőgazdasággal.

Igy például tudjuk, hogy Csikmegye 3203 kat. hold erdejének fájáért tövön 5,397,653 koronát adtak

vagyis holdanként 1685 koronát. A garami kincstári erdőkben a múlt évben átlag egy kat. hold tölgyerdőért 4010 koronát, egy hold lucfenyőerdőért 4170 koronát adtak. Ha száz éves vágásfordulót veszünk számításba, akkor 100 kat. hold erdő tiszta jövedelme 4000 korona. Az ország legjobb buzáttermelő földjei között sem sok van olyan, melyből 100 kat. hold 4000 korona tiszta jövedelmet adna. Ez az egy példa eléggé int arra, hogy becsüljük meg az erdőt.

A helyes erdőgazdaság a nép jólétének egyik hatalmas tényezője.

A hol rendszeresen kezelt, feltárt s jól értékesített erdők vannak, ott több a munkaalkalom, állandó és biztos kereset kínálkozik, a hol a fatermelés és fuvarozás a környékbeli munkásért leköt, ott nincs kivándorlás.

Ha ez igaz, mi lehet az oka annak, hogy hol a legtöbb s legértékesebb erdők vannak, a felvidéken, ott öltött legnagyobb mérvet a kivándorlás. Éppen az erdő veszítette el első sorban a munkásait, úgy, hogy ma már idegen munkások behozatala segíthet csak az erdőgazdák.

Ennek oka messze időkig nyulik vissza.

Mig a fabárók milliókat szereztek össze vállalkozásaikkal, addig az erdei munkás és a fuvaros legnagyobb szorgalma mellett sem kereshetett annyit, hogy abból megélhetett volna.

Lelketlen vállalkozók évtizedeken át zsarolták. szíjolták a munkára szorult népet, — a felvidéki mezőgazdaság nem sokat segített, — a nép szegénysége és nyomora az elviselhetetlenségig fokozódott és megindult a kivándorlás mint a lavina.

Ma már ott tartunk, hogy nincs munkaerő!

A rendszeresen kezelt nagy erdőbirtokoknál még van segítség.

A faárak rohamosan és állandóan emelkednek. Ez képessé teheti a nagyobb erdőbirtokosokat arra,

holdfény sugarai ezerféle színben törtek meg a kereszt-kut ezüst medencéjének arannyal szegélyezett szélein.

A bizonytalan világításban tapogatózva, csoszogva mentek beljebb a templomba. Olykor-olykor neki mentek egy-egy padnak, s beleütöttek egy-egy oszlopba s olyankor mindig megálltak hallgatózni és figyelni, majd újra tovább botorkáltak. Amikor a holdfénynél megpillantották az oltár ezüst gyertyatartóit csillogni, mindkettejük szeme felragyogott s tanakodni kezdtek, vajjon mi a legértékesebb, s mit lehetne könnyű szerrel ellopni.

— Azt hiszem, — szólt a fiú, — legjobb lenne, ha a perzselyt feszítenők le, s ha lesz még időnk, ráérünk más után is nézni.

Ezzel azután mind a ketten a perzsely felé tartottak, a sekrestye ajtajához, ahol a perzsely állott.

Ebben a pillanatban sötét felhő vonult át az égen. A holdat egészen elfödte, úgy, hogy a templomban egyszerre koromsötét lett; csak az oltár előtt függő öröklámpa vörösfénye világított, mint egy nagyon tá-

voli csillag a ködös éjben. A férfi hirtelen megállt és összeborzadt:

— Láttad?

— Mit?

— Hogy elbujt a hold!

— Annál jobb! Nézd, én már látom is a perzselyt.

A fiú pár lépést előre ment a fal mellett s egyszer csak beleakadt a keze valamibe. Az volt a perzsely, s amint hozzá ért, megcsörrent benne a pénz.

— Hallod? . . . Pénz . . .! Add ide a feszítőt is, mert a kulcsokkal nem hiszem, hogy boldogulni tudnék.

Mig a fiú a perzselylyel volt elfoglalva, a férfit újra valami megmagyarázhatatlan félelem fogta el. A templom sötét, nyomasztó csendjében vad rémképek kezdtek kergetőzni agyában. Oda képzelte magát az erdő sötét renetegébe, amint egy magányos utast rabol ki, aki életéért könyörög, majd meg úgy rémlett előtte mintha üldözői hangját hallaná. Az örökmécs derengő világánál hirtelen egy magas, sovány alakot

hogy utakat építsenek, házi kezelés mellett az idegen munkásokat és vállalkozókat kiszorítsák az erdőből s jövedelmet biztosítsanak a munkát kereső népnek. Építsenek munkás-otthonokat, gondoskodjanak a jólétről szociális érdekekkel, munkaképtelenség, rokkantság baleset elleni biztosításokkal. Nem állítom, hogy ezzel mindenütt egyszerre segítünk a bajon, de lassan és idővel visszatér ide az erdő népe.

Sajnos azonban, az ország erdőterületeinek csak kisebbik fele alkot rendszeresen kezelt nagyobb terjedelmű erdőbirtokot, míg az ország jóval nagyobbik fele részint kis erdőbirtokokra, részint minden rendszeres kezelést nélkülöző, állandóan zsarolt és pusztított magán-erdőbirtokra oszlik.

A kiserdő birtokosa, tőke hiánya miatt, bár rendszeres gazdaság vitelére kötelezett is, semmiféle szociális igényeknek nem felel meg, ki van szolgáltatva a tőke és vállalkozó kénye-kedvének.

A magánkézen levő erdők pedig, az ország összes erdőterületének mintegy 35 százaléka, vagy elpusztultak, vagy a pusztulás útján vannak.

Hány munkáskéz vesztette el keresetét ezen erdők pusztulása következtében?

Az erdők faállományának rendszertelen kizsarolása folytán csökken az általános termelési képesség, vagyis országos érdekek szenvednek jelentékeny károsodást a magánérdekek kapzsi kielégítése folytán.

A földmivelésügyi kormánynak kell odatörekedni, hogy — a magánjog sérelme nélkül — ezen erdők pusztulásának gát vettessék.

Elérheti pedig ezen feladatot, helyes birtokpolitikával.

A rendszeres erdőgazdaság éppen homlokegyenest ellenkező birtokpolitikát követel, mint a mezőgazdaság.

Míg amott parcellázás és szabadgazdálkodás a helyes jelszavak, addig itt a kisbirtokok egyesítése és

a gazdálkodás korlátoltsága felelnék meg a közérdeknek.

Tehát két célt kell szem előtt tartani:

1. A magánkézen levő erdőket lehetőleg kötött birtokosok tulajdonába kell juttatni.

2. A felaprózott kis erdőcskéket egységes nagybirtokká kell egyesíteni, hogy rendszeres s jövedelmező erdőgazdaság folytatására alkalmasakká váljanak.

E két programmpontot kívánatos volna általánosan, az egész ország területére keresztülvinni, met elvégre az erdőterületek hivatása az, hogy azokon fa nőjön.

Meg kell akadályozni azt, hogy a magánkézen levő erdők az általánossá vált parcellázási üzlet következtében először gazdátlanokká, majd minden zsirjuktól megfosztottakká, utóbb pedig az elkopárosodás veszélyének kitett legelőkké váljanak.

A mezőgazdák jajgatnak, hogy kevés a legelő s kívánják, hogy erdőterületekből legelőket alakítsunk.

Legelő van elég, sőt tulsok Magyarországon, de nincs annak az országban gazdája, nincs a ki gondozza, még kevésbbé, ki okszerűen művelje, kimélje.

És ha tényleg kevés a legelő, jól van, ám adjuk ki legelőnek a mi annak való, de az erdőt tartsuk meg erdőnek.

Az erdőn nincs mit keresni a legelő marhának, birkának, kecskének, nemcsak a tilalmi időszak alatt, hanem azután sem és sohasem.

Minden fának feltétlenül szüksége van arra a területre, mit koronájával beborít. A fa maga gondoskodik ennek a területnek a porhanyosításáról, lazításáról, trágyázásáról, csak békét kell neki hagyni; de ha a legelő lószág megtiporja az annyi esztendő lassu munkáján, a fa nevelésére elkészített talajt, megérzi azt a fa meg az erdő, nemcsak mikor a marha szája alól kinőtt, hanem ha száz esztendő is.

Eljött a cselekvés ideje, helyes birtokpolitikát kell követni, közvetlen céltudatossággal. Elek István.

lát, ki némán, bánatosan tekint rá. Reszket. Forró kezével a homlokához kap s hideg veritékcsöppeket töröl le onnét büns kezével. S aztán lecsukja szemeit, térdei reszketnek s elhaló hangon szól oda a fiúnak:

— Siess, . . .! Siess . . .!

— Várj, — szól az vissza. — Azt hiszed olyan könnyen megy!

A férfi most ismét felnyitja szemeit, abban a reményben, hogy a gonosz álomkép már eltűnt, de csalódott. Azt a halvány, bánatos arcot most is ott látja maga előtt. Mintha az Üdvözítő képét látná

Halkan mormogott magában:

— Ez irtózatos! Meg kell örülnöm! Mi ez?

És ez az alak, amely kísérti, mindjobban kibontakozik előtte a bizonytalan homályból. Látja, amint kinyújtott kezével szeliden hívja, csalogatja magához őt, a templom elvetemült rablóját.

Ismét gyermekévei jutottak eszébe. Emlékezett rá, hogy édesanyjától tanult ő egy szép imádságot, a melyre megszűnik minden kísértés, de ő azt az imád-

ságot a sok rosszban, a sok gonoszságban rég elfelejtette már. De mit is használna! Ez nem a Gonoszság. aki előtte áll, hanem az, akinek a nevét ő nem veheti büns ajkaira. Hallja is már a szavait, amint mondja:

— Távozz innét békével! Megbocsátom vétkeidet.

Most ujra a gyermek szava hallatszott. Nagyon káromkodott, mert leejtette a vésőt és a sötétben nem találta meg többé.

— Add ide azt a kalapácsot! — kiáltott rá a férfira.

Ez pedig összerezsent a félelmében egy oszlophoz támaszkodott és alig tudta mormolni:

— Nem, nem! Hagyd abba . . .

Még tovább is beszélt volna, de a torkát összeszorította valami, úgy hogy egy hangot sem tudott ki ejteni. A fiu pedig most kiejtette kezéből a feszítővasat is, mely nagy csörömpöléssel hullott le a köré. És ekkor az a magas, kísértő alak odalépett a férfihoz, lehajolt hozzá. s mellén széttárva a leplet, vérző sebére mutatott.

Hasznos tudnivalók.

Gyümölcsfák őszi meszeléséről.

Völgyekben és más nedves helyeken gombák, moszatok és zuzmók élőködnek a gyümölcsfákon és már az emberi szépérzet és tisztaság is megkívánja azt, hogy ezeket kiirtsuk. Mert ahol ezek élőködnek, ott hanyagságról van szó. Mielőtt a fákat bemeszelnők szépen meg kell tisztogatnunk még pedig ősszel október-november hónapokban, a mikor még lombozatjuk van. Később is tehetjük ezt, de csak míg nincs nagy hideg. A fáknak mohától, zuzmóktól és elvált fakéregtől való megtisztogatásához egy kefealakú de nem vassodronyból való fatörzskaparó eszközt használunk. A tisztogatás alkalmával a törzsről lehulló kéregdarabkákat rendszerint a földön hagyják; de ez hiba, mert éppen ezek a hulladékok roppant sok férget, rovar, álcát és petét tartalmaznak. Éppen ezért ajánlatos, hogy a gyümölcsfák lekaparása és lekefézése előtt lepelt terítsünk koronájuk alá és ebbe gyűjtve a hulladékokat azokat elégezzük. Mindenfajta gyümölcsfa tisztításához az alkalmas időjárást használjuk. Eső után, amikor a fakéreg és moha könnyen leválik, sokkal többet végezhetünk, mint pl. száraz időben.

Ha a fákat megtisztítottuk, ajánlatos, hogy a erősebb ágakat mindjárt mészvizzel bemázoljuk. Ez utóbbi friss oltott mészből és vízből készüljön és tej higságu legyen. A bemázolást meszelő ecsettel eszközöljük, melynek átmérője annál nagyobb kell lennie, minél vastagabb a bemázolandó felület. A bemázolás után a fák nem festenek valami jól és azért a fehér szín

A tolvaj pedig felugrott, majd égfelé emelve kezeit, magánkívül könyörgött:

— Uram kegyelmezz! Én Megváltóm, bocsáss meg.

A fiú ebben a pillanatban eldobta kezéből a szerzőt. Lábát a falnak vetette s úgy igyekezett kezeivel lefeszíteni a perzselyt.

A férfi azonban akkor már torkon ragadta s a földre teperte. Megkereste a feszítővasat s fölemelte magasan a levegőbe, úgy hogy az örökmécs ezer darabban hullott a földre. Aztán pedig lesujtott a fiú fejére, aki élettelenül rogyott össze.

— Isten irtalmaz . . . !

Néma csend borult a templomra.

Mikor másnap reggel az ájtatos emberek a templomba jöttek, két alakot találak ott. Egy gyermeket, aki kihűlt testtel hevert a hideg kővön, mellette pedig egy térdeplő férfiut, aki földig hajolva verte büns mellét és érthetetlen imádságot mormolt.

Mellettük az örökmécs cserepei heverték.

helyett gyakran szürkét alkalmaznak. Ezt az eljárást azonban teljesen elvetem, mert mihelyt a mész elveszti fehér színét, elveszti azon tulajdonságát is, hogy a fákat a meleg és hideg ellen megvédi; ami pedig főelőnye. Sima kérgű és mohától, zuzmótól és gombától el nem lepett fák a bemeszelést nem igénylik. A bemeszelés főbb előnyei: kiöli a moha gyökereit, megkönnyíti és elősegíti a kihalt fakéreg leválását és lehullását, amely kéreg hulladékok a törzson és ágakon fenmaradnak és megakadályozzák a zuzmók, gombák moha további fejlődését; továbbá megvédi a fát a hideg és tulságos meleg ellen. Ha mindez előnyöket akarjuk elérni, akkor évenként kétszer szükséges a bemázolás, még pedig november és május—junius hónapokban.

Ha a bemeszelést így végezzük, akkor minden gyümölcstermelő megszabadítja fáit a mohától, zuzmótól és gombáktól. Jablonowski ha terjesztené a bemeszelés ezen eljárását sokkal többet használna gyümölcstermelésnek, mint helytelen, a zöld asztal mellől eredő nézetek terjesztése által. — (Wiener Landw. Zeitung nyomán.)

Gőzfürdő a szobában.

Felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét a »Sanitás« szobai gőz és hőlégfürdő készülékre vonatkozó s lapunk mai számának 8-ik oldalán foglalt hirdetésre. Ez a készülék gyógyhatásánál és mesés egyszerűségénél fogva páratlan a maga nemében, miről volt alkalmunk személyesen is meggyőződni, mely alkalommal betekintést nyertünk abba a számos és az ország minden részéből küldött elismerő levélbe, melyeket részint elismert hírv orvosok, részint felgyógyult betegek küldtek a készülék gyártójának. Ez a készülék minden a házon kívül való költséges fürdőzést teljesen feleslegessé tesz s valóságos jótétemény a betegekre, de még az egészségesekre nézve is.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy nap hossza. Európában a leghosszabb nappal — negyedfél hónapig tart. Ebben a szerencsében részesülnek például Izland főhelyének, Rejkioviknak lakói. Ezután következnek a vardőiek, Norvégiában, a kiknél az igazi hosszú nap minden évben május 21-től július 22-ig tart. Szentpétervárott már a leghosszabb nappal ideje csak tizenkilenc, a legrövidebbé öt óra. Stokholmban a leghosszabb nap tizennyolc és fél, Londonban tizenhét és fél óra hosszúáig tart.

Az okos elefántok. Egy amerikai aszerint Monongahela folyón átvezető vasuti hidon a minap komoly vasuti baleset történt, a mely végzetes is lehetett volna a vonat négy lábú utasainak, — kilenc elefántnak buzgó

segítsége nélkül. Ezen a vonaton szállították egy állatsereglet kilenc elefántját ápolóikkal együtt s amikor a vonat a folyó hidjára ért, a lokomotív kisiklott. A kocsik egymásra torlódtak s a gépész nagy halom roncs alá került. Növelte a veszedelmet az is, hogy a kocsik csakhamar tüzet fogtak. Csodálatosképpen mind a kilenc elefánt és az ápolók sértetlenül kerültek ki a veszedelemből s nyomban önkéntes mentőcsapattá szervezkedtek. Az egyik elefánt ormányával a roncsok eltakarításához fogott s csakhamar kiszabadította az elvesztettnek hitt gépészt szorult helyzetéből. Az alatt a többi a folyóhoz sietett, ormányukat teleszivták vízzel s csakhamar eloltották a tüzet.

A test nagyságának változása. Mint megirtuk napközben nemcsak a test súlya, de hossza is változik. Ha reggel a fölkelés után és este a lefekvés előtt pontosan megmérjük, azt tapasztaljuk, hogy estére kisebb lett. Este nyolc órakor minden ember kisebb, mint nyolc órakor reggel. Némelyik embernél a különbség egy centiméterre is rug, de az átlag csak öt-hat milliméter. Az éjjeli pihenés révén a különbség kl-egyenlítődik, s a test újból eléri a reggeli magasságot. Nagyon fárasztó menetelés, vagy fizikai megerőltetés után az ember alacsonyabb, mint annalelőtte. A francia száz kilométeres kerékpár-verseny után a győztes két centiméterrel volt kisebb, mint a verseny előtt.

De általában is az emberi nem évtizedről-évtizedre kisebb lesz. Manapság a legnagyobb emberek Amerikában és a Déli óceán partján élnek. Amerikában százezer ujonc közül négy magasabb két méternél. Németországban is még sok nagyon magas ember van. 1899-ben a Faure elnök temetésére Párisba küldött öt német katonatiszt egyike sem volt két méternél alacsonyabb, közülük a legnagyobb Pleskow őrnagy, megütötte a két méter tizenhárom centimétert. A gárda-ezred szélső embere, a szárnyaltiszt két méter hét centiméter. A mi hadseregünkben azonban nem szolgálnak ily óriások.

Szelidített kigyók mint patkányfogók. Braziliában az utóbbi években a patkányok ijesztő mértékben elszaporodtak. A lakosság minden módot megkísérelt már, hogy ezeket a kártékony és ragályos betegségeket terjesztő állatokat kipusztítsa, azonban nem ért el semmi figyelemre méltóbb eredményt, úgy hogy most új módszerhez folyamódnak. Kigyókat szelidítenek meg és ezekkel fogdosztatják össze a patkányokat. Az erre a célra megszelidített és betanított kigyók az óriás kigyók csoportjába tartoznak, csak valamivel kisebbek. Ezeket az ugynevezett házikigyókat Bahia és Rio de Janeiro s a nagyobb városok piacain 1—2 dollárért árulják. Nappal a kigyó alszik és az embert egyáltalában nem bántja, tehát nem veszedelmes. Este előbuvik rejtekéből és óvatosan kutatva, fürkészve csuszik-mászik mindenfelé zsákmány után. Ha patkányt lát, egy pillanat alatt ráveti magát és elnyeli. Sokat nem eszik. Két patkánynyal teljesen jól

lakik, de azért tovább folytatja vadászatát és sok patkányt elpusztít.

A szakállas keselyű kipusztulása. A nagyobb fajtájú ragadozó madarak között kiváló helyet foglal el a szakállas keselyű (*Gypaetos barbatus*.) Még az előző századokban egyike volt a legelterjedtebb madárfajtának, melytől a hegyvidék lakói rettegetek, mivel nemcsak a legelésző bárányt, kecskegidát ragadta el a nyájából, hanem ha nagyon éhes volt, lecsapott a pihenő pásztorra is és erősen megsebezte. Az igaz, hogy embert, sem gyermeket nem rabolt el, de sok ijeszdelmet okozott a hegylakóknak. Legújabbán Girtanner orthologus állította össze részint az irodalmi leírásokból, részint a vadászati jegyzetéből, hogy milyen volt a szakállas keselyű elterjedése földünkön. Nemcsak Európa magasabb hegyláncolatának sziklás helyein fészkel, hanem a Kaukázus hegyvidékén is, valamint Ázsia többi erdős hegyláncain, táplálék miatt. Különösen a nagy sivatagokat övező hegyeken volt nagyon elszaporodva. Jelenleg Európában csak a Balkán-félszigeten itt-ott mutatkozik. Hazánkban a déli Kárpáthegység sziklás helyein még elvétve vadásszák, De legtöbbet megmérgezett hussal pusztítanak el, valamint a hegyi pásztorok a szakállas keselyű fiókákat szedik ki a sziklarétegekben levő fészkekből és azokat megsütve megeszik.

H I R E K

Helyreigazítás. Nemrégiben hirt adtunk volt egyes napilapok nyomán arról a nagy erdőégésről, mely Petrozsény vidékén pusztított s melynél — az átvett hír szerint tizenkét ember is elpusztult. Most hitelt érdemlő forrásból arról értesülünk, hogy a hír utolsó része nagyon tulzott volt, mert csak egy ember lelte tüzhálát.

A kik Jézust keresik. Különös társaság érkezett a minap, mint New-Yorkból jelentik, Kanada Forst Williams nevű helységébe. A társaság tagjai oroszországi duhoborcok, összesen vagy nyolcvan, a kik körülbelül két hónappal ezelőtt egy lelkész vezetésével indultak el Saskacevanból azzal az elhatározással, hogy megkeresik Jézust. A duhoborcok szektája a mióta Oroszországból bevándoroltak Kanadába, állandóan gondot okoznak az ottani kormánynak. Több ízben földet bocsátott a rendelkezésükre s a mikor

már azt hitte, hogy végre megtelepednek, a nyilván vallási örületben szenvedő szekta tagjai egyszerre csak fölkerekedtek, hogy megkeressék Jézust. Most is már körülbelül két hónap óta vándorolnak s bár nem bán-tanak senkit, mégis terhére vannak a lakosságnak, mert koldulásból élnek. A telet Forst Williamsban akarják eltölteni és csak tavasszal kelnek ismét utra.

Rendőrök és polgárok. Moholon, mint onnan írják, véres verekedés történt a korcsmában az ott borozgató polgárok és két rendőr között. Bóka József, Bóka Mátyás és Szóke János moholi lakosok vasárnap éjjel tizenkét óra tájban betértek Vikor Péter korcsmájába és italt követeltek. Vikor eleinte adott innivalót, de a mikor a belépő két rendőr, Bachmann Ferenc és Lung József figyelmeztették, hogy záróóra van, az italadást beszüntette. Az ott borozgatók erre megharagudtak, de különösen Bóka József és társai dühbe jöttek és megtámadták a rendőröket. Székkel, bicskával mentek a korcsmárosnak s feleségének, valamint a rendőröknek is. A rendőrök látva a veszedelmes helyzetet, karddal háritották el a támadást. De ekkor egy sörös üveg úgy fejen találta Bachmann rendőrt, hogy rögtön elájult; a másik rendőr, látva társának helyzetét, előrántotta revolverét és töltéseit egymásután támadóira lőtte. A lövések rettenetes pusztítást vittek véghez. Bóka József és Bóka Mátyás halva maradt a helyszínen, Szóke János halálosan megsebesült. A vizsgálat folyik.

Kutba dobta a mostoha anyját. Aracs köz-ségben fölháborító gyilkossági kísérlet történt. Dudinszki Béla földmives rossz viszonyban él a mostoha anyjával és megtörtént már, hogy a legény megverte a mostoha anyját azért, mert az megdorgálta viselt dolgaiért. A héten is össze veszték valamiért és a legény annyira feldühödött mostoha anyja szavain, hogy fönyalábolta az öreg asszonyt és a kutba dobta. A szomszédok, a kik a jajveszékelést hallották, még idejekorán kimentették a kutból az asszonyt, a ki az esés következtében súlyos sérülési sebeket szenvedett. Dudinszkit a csendőrség letartóztatta.

Megfagyott ember. A hirtelen támadt nagy hidegnek első áldozata, mint tudósítónk írja, Ocsenás János sajtórédai ácsmester, akit f. hó 10-én reggel a dobsinai határban megfagyva találtak. Ocsenás még előző napon indult el Dobsináról haza, s miután nem érkezett meg idejében, a felesége a keresésére indult, s egy fa alatt holtan megtalálta. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Ocsenás megfagyott. A hideg egyébként Dobsina vidékén akkor reggelenként 10—12 fok volt.

Blondin él (?) Amerikából az a hír érkezik hogy Blondin, az egykor olyan híres kötél-táncos,

még életben van, noha a lapok 1897-ben meg-írták, Londonban bekövetkezett állítólagos halálát. Blondin a »Chicago Herald« hiráda szerint Nyugat-Chesterben (Pennsylvánia) remetéskedik a hol az ácsmesterséget folytatja.

Abe Totten — a ki valamikor szintén ar-tista volt — azt állítja, hogy »Mike Todo« — így ismerik a nyugat-chestari remetét — az a bizonyos Blondin Sándor, a ki drótkötélen keresz-tülment a Niagara-vizesén. Egyszer ő az igazi nevén szólította meg az öreget, és az egész szom-szédság majd elhült az öreg titkának leleplezésén, aki most a világtól teljesen távol morzsolgatja napjait.

— Jól tudom mindenki azt hiszi már, hogy meghaltam, — mondta Blondin, mikor látta, hogy titkát tovább nem rejtheti, — csak annak örülök, hogy legöregebb fiam, a ki most a Whitney cir-kuszban artistáskodik, szintén tudja tartozkodási helyemet.

Blondin Sándor hire valamikor bejárta az egész világot. 1859. június 30-án öt perc alatt keresztül ment a Niagara-vizesés fölött. Négy nap mulva reá bekötött szemmel ismételte ezt a nyaktörő vállalkozást. Ugyanezen év augusztus 19-én harmadszor ment át a vizesés fölött, de ekkor egy embert átvitt a hátán, végre 1860. szeptember 14-én a walesi herceg — most Ed-várd király — jelenlétében mutatta be ügyessé-gét. 1888-ban visszavonult megelégedve a földi dicsőséget, hogy mint ács, élje le hátramaradott napjait. Blondin Budapesten is megfordult.

Szerkesztői üzenetek.

Móricnak. A beküldöttöket vettük s legközelebb sorát fogjuk ejteni. Csodálatos, hogy más vidékről az egyenruha meg-változtatására vonatkozólag semmi hirt sem kaptunk, pedig már most meggyőződünk arról, hogy a kezdeményező kartársak a kérdéses felhívást már mindenféle megküldték.

A kiadóhivatal postája.

Az év végének közeledtével még egyszer kérjük azokat, kik azt még meg nem tették, hogy az év végéig szóló előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek.

Kiss Imre urnak, Mezölivádia. A 2 korona előfizetési dí-jat készséggel nyugtázzuk. A címet, valamint az előző helytelen közleményt helyesbítettük.

„VADÓR“

cimű Hönig-féle tankönyvet bármely mennyiségben megvesz lapunk szerkesztősége.

Lakás változás.

Széles és nagykörű ismeretségem folytán ezen az uton hozom tudomására az érdeklődőknek, hogy új állomásom következtében lakásom már nem Alsólendva, hanem

Esztergom, Angyal-utca 10. sz.
Kelemen István.

Állást keres

22 éves fiatalember, ki az erdőőri szakvizsgát egy év múlva letenné. Elfogad erdőlegényi állást is. Beszél magyarul, tótul és németül. Kivánatra fényképet is küld. Szíves megkeresések az alábbi címre küldendők:

Szászko András, Cziffer, Pozsony m.
2—5.

Állást keres

keres 27 éves nős férfi, egy gyermek atyja, ki az erdészeti vagy vadászati pályára érez magában hivatást. Jó lövő. Érdeklődők forduljanak az Erdészeti Ujság szerkesztőségéhez, mely az illető címet közli.

4—5

Erdőőr kerestetik

Béldi Tivadar

bodolai háromszékmegyei gazdaságához.

Pályázhatnak olyanok, akik eddigi működésükről, erélyes és becsületes maguktartásáról, s egy helyen való hosszabb szolgáltatukról megfelelő bizonyítványokat tudnak felmutatni, mely bizonyítványok vagy azok másolatai a fizetési feltételekkel együtt fennnevezett címére küldendők.

Gőzfürdő a szobában!

Száz és száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén.

Közismert dolog, hogy

reuma, csusz, köszvény

ellen az egyedüli biztos hatású szer a hőfürdők (gőz- és hőlégfürdők) rendszeres használata. A »Sanitas« szobagőzfürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a **leghatásosabb gőz- és hőlégfürdőt** készítheti bárki, 5 perc alatt 5 fillér költséggel! A lakásban a kényelem netovábbja. **Kipróbált biztos hatású szer** nátha, torokfájás, bélrenyheség, idegesség, álmatlanság stb. eseteiben. **Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is.** Használat után teljesen összehajtható és valamely szekrény mögé állítható.

Prospektus ingyen és bérmentve!

Förstner Aladár

a »Sanitas« szobagőzfürdő-készülék
egyedüli gyártója

Budapest, VII., Alsó erdősor 30.

TELEFON 97-51.

BURGER FRIGYES

gyógyáru és illatszer üzlete

Kolozsvár, Mátyás király-tér 10

Vásárol a legmagasabb napi áron: Anyarozsot, ezerjófűvet nadragulya levelet gyökeret és minden másnemű gyógyfüvet. Felvilágosítással szívesen szolgál.

Nyomatott **HIENTZ JOZSEF** könyvnyomdájában Szászsebesen.

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Pénzküldemények:

a „Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet” címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlköztásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

XI. évfolyam.

Szászsebes, 1907. november 14.

46. szám.

RÉGIPÉNZZEK

aranyból és ezüstből jó árban megvétetnek.
Schmideg Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

Blum és Társa

elsőrangú egyenruházati intézet

BUDAPEST IV., Kossuth Lajos-utca 1—16. sz.

Mesteri szabású, izlésteljes csinos kiállítású

erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönbén felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekintheő számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megalégedésére hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a LEGUJABB FRANCIA- és ANGOL-DIVAT szerzői, sz. JUTÁNYOS ÁRBON készítettnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikkek készíttel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelendő:

Blum és Társa

Szerb kir. udvari szállítók. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földművelésügyi Miniszterium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Szegeden.

Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, főtálatlója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Haering Ede

természetrizai tanšzergyáros

SZEGED

Csemegi utca 5 és 7 szám

*Elvállalja mindenféle állat művészies kitömését
felelősség mellett.*

*Nagyobb vadászszobák berendezésére tro-
pheák, szőnyegek és reliefképek készítésére
vállalkozik. Praeparálásra alkalmas vadat a
legjobb áron megvesz, esetleg más praepa-
rátummal becserél. Árjegyzéket kívánatra
ingyen és bérmentve küld.*

Vadakat a következő áron vásárol:

Vadmacska	4-6 kor.-ig	Vaddisznó súly szerint.	
Borz	4-6 "	Galamb	0-80-1 kor.-ig
Vidra	10-20 "	Tuzok	8-10 "
Róka	3-6 "	Erdei szalonka	2-2.40 "
Medve nagyság szerint.		Daru	6-12 "
Mókus	1 "	Vadlud	2-3 "
Mogyorós pele	1 "	Vándor sólyon	2 "
Földi kutya	1-2 "	Sas	3-10 "
Szarvas nagyság szerint.		Keselyű	10-12 "
Ózbőr	3-5 "		

*A gyár a Délmagyarországi Közművelődési Egye-
sület védnöksége alatt áll.*

*Megrendeléseket elfogad a Szent-István Társulat
is, Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.*

Sürgőnycim: HAERING, SZEGED.

Egyenruhákat,

Egyenruházati cikkeket,

Polgári ruhákat,

Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönben erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabása saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő aru a cég költségén visszaküldhető.

Aranyérem: Páris 1900.

46 remekelés.

46 remekelés.

OGRIS M.

Fegyvergyára

FERLACH (Karinthia)

!Forradalom!

a fegyver technika terén.

A kettős hatású önműködő biztosító
és ellenbiztosító **Tambour szabada-**
lom az összes rendszerű fegyverek-
nél rögtöni lökészenlehet és egy-
szersmind abszolút biztosítást ad vé-
letlen elsülés ellen.

A töltött fegyver **felhuzott kakassal**
beállított rögtönzővel, bármily hely-
zetben a

TAMBOUR

szabadalom által minden fegyver ve-
szélytelené lesz, akár csak egy sétabot

Kérjen erről ingyen prospektust!

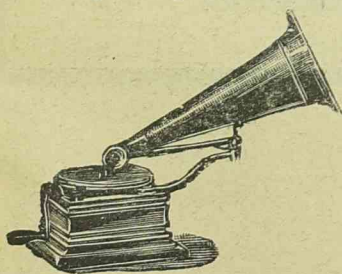
Különlegesség könnyű hármás
fegyverekben 2-8—3 kg-ig.

Magyar árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés!

Magyarország legolcsóbb és legjobb beszerzési
forrása beszélőgépekben.

A beszélőgép színházzenét
hangversenyt pótol!

Kérjen lemezjegyzéket.

Számtalan elismerőlevel!

Beszélőgépek, kaphatók már 3 frt. 50 kr.-
tól följebb. Hitelképes egyéneknek rész-
letfizetésre is!

10 000 új Férfi- és női ének. Karének,
Cigány, Katonazene, Hangszerszólók.
Különlegességek stb.

Legkedvezőbb lemez csere! Ingyen
Odeon és Olympia lemezek.

Kérjen ingyen árjegyzéket.

Levelezés minden nyelven.

Szenzáció! Megjelentek a kétoldalu angya-
los eredeti Gramophon

Minden szöveg ajándék mint egy beszélőgép.

Tóth József, Gramophon-nagykereskedő
SZEGED, Könyök-utca 3a sz.

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, dámvad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lött vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet

A nagyméltósági földművelésügyi m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőgazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszti

egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban.

Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák

a legjobb magyar- és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat

ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszavesszünk.

Husliszt

legolcsóbb erőtápszer kutyák, baromfi és fának részére.

A folyton friss minőségű és soká eltartható ezen huslisztból 5 kilogram bérmentesített postai szállítással 3 korona 24 fillérbe kerül s tápértéke megfelel 20 kilogramnyi jó nyershus táperejének, 68% fehérnye tartalom biztosítva.

Zoubek Róbert I. sziléziai erőtakarmánygyára.
TESCHEN (Szilézia).

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.